

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/28/2017
Identifikačné číslo spisu: 3016200462
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200462.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa) H. A., bytom R., právne zastúpený JUDr. Jozefom Urbánkom, advokátom, so sídlom Werferova 1, 040 11 Košice, proti žalovanému Inšpektorátu práce Trenčín, so sídlom Hodžova 36, 911 01 Trenčín, o preskúmanie zákonnosti Protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu č.: ITN-28-4-2.2/P-J2-15, č. úrazu: 022/15-ITN zo dňa 18. novembra 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/20/2016-55 zo dňa 19. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením č. k. 13S/20/2016-55 zo dňa 19.10.2016 Krajský súd v Trenčíne podľa § 98 ods. 1 písm. e) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti Protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu Inšpektorátu práce Trenčín č.: ITN-28-4-2.2/P-J2-15, č. úrazu: 022/15-ITN zo dňa 18.11.2015, pretože žalobca nemohol byť oprávnenou osobou na podanie žaloby.

2. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že žalobca bol v čase vzniku pracovného úrazu na základe pracovnej zmluvy zo dňa 27.08.2014 zamestnaný v spoločnosti GEODETICCA VISION, s.r.o. so sídlom v Košiciach na pozícii technik údržby lietadlovej techniky. U zamestnávateľa žalobcu žalovaný vykonal inšpekciu práce, ktorej výsledky vrátane zistených nedostatkov zhrnul do Protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu zo dňa 18.11.2015.

3. V prejednávanej veci žalovaný v súvislosti s vykonanou inšpekciou navrhol zamestnávateľovi žalobcu ako jedinému subjektu uloženie opatrenia potrebného na zlepšenie zisteného stavu. Nakoľko v predmetnom administratívnom konaní sa predbežne rozhodovalo výlučne o povinnostiach zamestnávateľa a nie žalobcu (protokol sa stáva záväzným podkladom na začatie správneho konania o možnom uložení sankcie zamestnávateľovi žalobcu), rozhodnutie v podobe protokolu sa priamo týka len

zamestnávateľa, spoločnosti GEODETICCA VISION, s.r.o.. Predmetné rozhodnutie svojimi účinkami v podobe navrhnutého opatrenia neovplyvňuje právnu pozíciu žalobcu, t. j. priamo nezasahuje do právnej sféry žalobcu a ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia. Z pohľadu účinkov preskúmaného rozhodnutia žalovaného nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach žalobcu. Preto žalobca nemohol byť priamo ukrátený na svojich právach.

4. Za tohto stavu vo veci podľa názoru krajského súdu nemohol byť žalobca osobou oprávnenou na podanie žaloby. Pretože žalobcovi neprináleží aktívna procesná legitímácia, správny súd žalobu zjavne podanú neoprávnenou osobou odmietol.

5. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 170 písm. a) S.s.p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože žaloba bola odmietnutá.

II.

6. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu, že žaloba bola nezákonne odmietnutá. Nestotožnil sa so záverom krajského súdu, že protokolom nebolo zasiahnuté do právnej sféry sťažovateľa. Sťažovateľ naďalej nesúhlasil so závermi napadnutého protokolu. Z uvedených dôvodov navrhol kasačnému súdu, aby napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil.

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol kasačnému súdu túto zamietnuť. Uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s právnym názorom krajského súdu uvedenom v napadnutom uznesení.

III.

8. Žaloba v predmetnej veci bola krajskému súdu podaná počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v piatej časti upravoval problematiku súdneho preskúmania rozhodnutia orgánov verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej správneho súdnictva s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený S.s.p., ktorý sa vzťahuje dňom nadobudnutia jeho účinnosti aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba. Podľa ods. 3 na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

Podľa § 98 ods. 1 písm. e) S.s.p. správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 491 a § 492 S.s.p. preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

10. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl.

46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t. j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd vybrať si podľa z prostriedkov ochrany upravených procesnými predpismi ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy.

11. Aj po nadobudnutí účinnosti S.s.p. naďalej platí, že v systéme správneho súdnictva vychádza právna úprava prístupu k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základy žaloby z princípu generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 248 O.s.p., § 7 S.s.p.). Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky).

12. Je treba zdôrazniť, že Občiansky súdny poriadok upravoval právomoc správneho súdu vymedzením rozhodnutí správnych orgánov vylúčených zo súdneho preskúmania podobne ako S. s. p., aj keď právna úprava správnych aktov, ktorých súdny prieskum sa nepripúšťa, je v S.s.p. stanovená podrobnejšie. Oba procesné predpisy však nepripúšťajú súdne preskúmanie rozhodnutí alebo opatrení orgánov verejnej správy predbežnej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

13. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy je teda vždy ich spôsobilosť zasiahnuť do práv, slobôd alebo záujmov subjektov, ktorým sú určené. Súdnemu preskúmaniu preto podliehajú aj také správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nespĺňajú formálne náležitosti rozhodnutia, za predpokladu, že sa nimi právne záväzným spôsobom (bez možnosti nápravy prostredníctvom riadnych opravných prostriedkov) zakladajú, menia alebo rušia práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo sa ich priamo dotýkajú.

14. Kasačný súd tak vzhľadom na uvedené a po preskúmaní administratívneho spisu žalovaného uvádza, že v napadnutom Protokole o vyšetrení vzniku pracovného úrazu zo dňa 18.11.2015 neboli sťažovateľovi určené nijaké povinnosti, ktorými by sa zasahovalo do jeho práv a právom chránených záujmov. V napadnutom protokole žalovaný v súvislosti s vykonanou inšpekciou navrhol zamestnávateľovi sťažovateľa uloženie opatrenia na zlepšenie zisteného stavu. V predmetnom administratívnom konaní sa rozhodovalo o povinnostiach zamestnávateľa sťažovateľa a nie o povinnostiach samotného sťažovateľa. Napadnutý protokol nijakým spôsobom nezasahoval do sféry práv a povinností sťažovateľa a ani mu nespôsobil zmenu jeho právneho postavenia.

15. Protokol o vyšetrení vzniku pracovného úrazu zo dňa 18.11.2015 svojimi účinkami v podobe navrhnutého opatrenia zamestnávateľovi sťažovateľa neovplyvňuje právnu pozíciu sťažovateľa, a teda nezasahuje do jeho právnej sféry. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že z pohľadu účinkov preskúmaného rozhodnutia žalovaného nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach sťažovateľa, a preto nemohol byť sťažovateľ napadnutým protokolom priamo ukrátený na svojich právach.

16. Z uvedených dôvodov považoval kasačný súd právne závery krajského súdu, že sťažovateľ nemohol byť osobou oprávnenou na podanie žaloby, za vecne správne. Krajský súd tak podľa názoru kasačného súdu postupoval v súlade so zákonom, keď žalobu ako podanú zjavne neoprávnenou osobou odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. e) S.s.p.

17. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z

uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

18. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.